

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 20 november 2018

Portefeuillehouder(s) : Wethouder De Weger

Portefeuille(s) : Duurzaamheid

Contactpersoon : K. Beek, F. van Zandbrink

Tel.nr. : 8699, 8935

E-mailadres : beek.k@woerden.nl, zandbrink.f@woerden.nl

Onderwerp:

Energietransitie

Kennisnemen van:

De regionale en lokale ontwikkelingen op het gebied van energietransitie met betrekking tot grootschalige energieopwekking, het warmteplan voor de gebouwde omgeving en de voortgang van de verkenning aardgasvrij Schilderskwartier.

Inleiding:

Er wordt veel gezegd en geschreven over de zogenaamde energietransitie, ofwel de overstap naar een maatschappij waarin niet fossiele brandstoffen, maar hernieuwbare bronnen worden gebruikt voor de energievoorziening in het dagelijks leven.

Deze raadsinformatiebrief geeft een overzicht van wat in dit kader op de gemeente en haar inwoners af komt. Daarnaast wordt in het tweede deel van deze raadsinformatiebrief de stand van zaken in het Schilderskwartier toegelicht. Deze raadsinformatiebrief geeft daarmee invulling aan de toezegging van wethouder De Weger om in november een raadsinformatiebrief te sturen met betrekking tot:

1. de energietransitie ([T-395](#));
2. de brief van het ministerie van BZK inzake de afwijzing van de subsidie voor de verkenning aardgasvrij Schilderskwartier (westelijk deel) en de ingediende subsidieaanvraag ([T-394](#)).

Kernboodschap:

1. De energietransitie

De gemeente Woerden staat de komende jaren voor belangrijke opgaven om de energietransitie vorm te geven. Het gaat daarbij om:

- A.** Regionale ontwikkelingen: de regionale energiestrategie U10 ([RIB 18R.00623](#))
- B.** Ontwikkelingen in Woerden voor de uitwerking van de energietransitie op basis van het Actieprogramma CO2-neutraal 2030 ([17.008011](#)) en het [Coalitieakkoord 2018-2022](#).
 1. Het warmteplan voor Woerden: In het Actieprogramma CO2-neutraal 2030 ([17.008011](#)) is vastgelegd dat Woerden de ambitie heeft om de wijken aardgasvrij te maken.
 2. Afwegingskader grootschalige energieopwekking: In het [Coalitieakkoord 2018-2022](#) is opgenomen dat er een (ruimtelijk) afwegingskader grootschalige energieopwekking wordt opgesteld.

1.A: Regionale ontwikkelingen

Vanuit het landelijk Klimaatakkoord zijn de klimaatopgaven voor elektriciteit en voor de gebouwde omgeving (warmte) belegd in de regionale energiestrategie. Zoals toegelicht in de raadsinformatiebrief over de regionale energiestrategie U10 ([RIB 18R.00623](#)) werkt de gemeente Woerden binnen U10 verband met 16 gemeenten samen aan het opstellen van zo'n regionale energiestrategie (RES-U10). Als eerste stap is het afgelopen jaar verkend wat de energievraag- en de potenties voor besparen en duurzaam opwekken zijn. Daarbij is ook gekeken naar het effect hierop van ontwikkelingen, zoals groei van het aantal huishoudens, economische groei, mobiliteitstrends en toenemende energie-efficiency. Deze verkenning is momenteel in de afrondende fase. Binnenkort is de verkenning afgerond en zal de daaruit voortkomende energie analyse gedeeld worden met de raad. Ook zal de raad formeel gevraagd worden om deel te nemen aan de RES-U10.

1.B: Ontwikkelingen in Woerden

Op dit moment is de energietransitie nog een proces waarin iedereen keuzes kan maken die passen bij de eigen situatie. Wanneer inwoners of bedrijven ervoor kiezen om van fossiele brandstoffen af te stappen, kiezen ze een situatie die het beste past bij hun persoonlijke situatie op dat moment. Overheden hebben hierbij nog (nagenoeg) geen overkoepelende kaders opgesteld. Dit creëert een situatie waarin onduidelijkheid en onzekerheid de boventoon voeren. Het stellen van overkoepelende kaders, bijvoorbeeld in een warmteplan, schept dan ook duidelijkheid voor iedereen. Overheden kunnen financiële middelen gericht inzetten om realisatie van een (gezamenlijk overeen gekomen) oplossing te faciliteren en inwoners, projectontwikkelaars, bedrijven, woningbouwverenigingen etc. krijgen de benodigde zekerheid om oplossingen te gaan realiseren.

Hierin staat centraal dat de overheid mensen niet dwingt om te gaan verduurzamen, dan wel (hoge) investeringen te doen in het kader van de energietransitie. Dit blijft vooralsnog vrijwillig, maar het rijk werkt aan bevoegdheden om gemeenten meer mogelijkheden te geven om wijken, buurten, bedrijventerreinen en kernen aardgasvrij te maken. Dat neemt niet weg dat het gros van de investeringskosten uiteindelijk door betrokkenen zelf opgebracht moet gaan worden, en dat de voordelen van deze investering ook ten bate van de betrokkenen zijn. Het college is van mening dat de investeringen haalbaar en betaalbaar moeten zijn. Op dit moment geldt dit voor een deel van de investeringen (denk aan de aanleg van zonnepanelen, isoleren van woningen of ledlampen), maar nog niet voor alle investeringen (bijvoorbeeld aanleg van een warmtenet).

Het warmteplan komt voort uit afspraken tussen rijk, provincie en gemeenten in het kader van het Interbestuurlijk Programma (februari 2018). In dit warmteplan wordt inzichtelijk gemaakt wat het alternatief is voor aardgas per wijk, buurt, dorp en bedrijventerrein (in elk geval voor de gebieden die voor 2030 van het gas af gaan) en wat de planning is. Het alternatief voor aardgas kan bijvoorbeeld een warmtenet zijn of een volledig elektrische oplossing, maar er zijn ook innovaties in ontwikkeling. De gemeente volgt deze innovatieve ontwikkelingen, zoals een waterstofoplossing.

Grootschalige energieopwekking gaat over bijvoorbeeld windmolens, zonnevelden en geothermie. Het afwegingskader grootschalige energieopwekking kan bijvoorbeeld beschrijven op welke wijze energie opwekkingsprojecten ruimtelijk inpasbaar is, wat voorkeurslocaties zijn voor bepaalde technieken, hoe de samenleving betrokken wordt bij concrete projecten, en hoe we omgaan met lokaal eigenaarschap van bijvoorbeeld zonnevelden of windmolens.

Om helderheid te creëren bij de gemeenteraad en de samenleving over het proces dat het college wil doorlopen om te komen tot alternatieven per wijk voor aardgas en het proces om te komen tot een (ruimtelijk) afwegingskader voor grootschalige energieopwekking, werkt de gemeente aan een procesvoorstel voor het warmteplan (alternatieven voor aardgas) en een procesvoorstel voor het afwegingskader voor grootschalige energieopwekking. Deze procesvoorstellen zijn stappenplannen om te komen tot een warmteplan en een afwegingskader voor grootschalige energieopwekking. Het doorlopen van deze processen vergt naar verwachting een tot twee jaar. Bij het doorlopen van deze processen is het belangrijk om de samenleving mee te nemen en de raad de mogelijkheid te geven bij te sturen. De belangrijkste doelen van de procesvoorstellen zijn daarom:

- Helderheid over het proces creëren voor de raad: wanneer gaat het over welke onderwerpen, wanneer neemt de raad een besluit, waarover gaat dat besluit en hoe kan de raad tijdens het proces bijsturen?
- Helderheid creëren bij bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties over het proces: wanneer kunnen zij hun bijdrage leveren, over welke onderwerpen en wat gebeurt er met hun bijdragen?

Wie zijn betrokken bij de totstandkoming van de procesvoorstellen?

Om het proces voor het warmteplan en het proces voor het afwegingskader grootschalige energieopwekking vorm te geven zijn sessies georganiseerd binnen de gemeente en sessies met mensen van buiten de gemeentelijke organisatie, zoals vertegenwoordigers van ondernemersorganisaties, bewonersorganisaties, Duurzaam Woerden, Actiecomité Laat Woerden niet Zakken, Natuur en Milieufederatie Utrecht, buurgemeenten, provincie Utrecht, het Waterschap en de commissie Ruimtelijke kwaliteit en Erfgoed. De vertegenwoordigers van bewonersorganisaties en ondernemersorganisaties hebben op persoonlijke titel hun kennis en ervaring ingebracht.

1.B.1: Procesvoorstel warmteplan

Alle alternatieven voor aardgas zijn ingrijpend voor de betrokkenen. Daarom is participatie van betrokkenen bij het maken van een keuze onontbeerlijk. Het procesvoorstel warmteplan bestaat uit meerdere stappen. Het beschrijft de werkwijze die de gemeente wil hanteren bij het opstellen van het warmteplan, en gaat in op de wijze waarop de samenleving betrokken wordt en welke rol de raad krijgt. De verwachting is dat een dergelijk proces enige tijd in beslag neemt.

Het opstellen van een warmteplan zorgt ervoor dat we groeien van een situatie waarbij iedereen nu individuele keuzes maakt naar een wijkgerichte oplossing die iedereen de juiste handvatten en zekerheden geeft voor de toekomst.

1.B.2: Procesvoorstel afwegingskader grootschalige energieopwekking

In de hoofdlijnen van het Klimaatakkoord is een grote opgave voor hernieuwbare energieopwekking opgenomen, hiervan wil het kabinet ongeveer 60% met behulp van wind op zee realiseren. De overige 40% moet op land gerealiseerd worden, waarbij gemeenten een belangrijke regierol hebben.

De gemeente Woerden wil een zo groot mogelijk deel van de opgave realiseren in de gebouwde omgeving, bijvoorbeeld door zonnepanelen op het dak van gebouwen. De opgave die vanuit de landelijke afspraken op ons af komen zijn zo groot dat er zeker een resterende opgave is die ingevuld moet worden met grootschalige energieopwekking (zoals zonnevelden, windmolens of diepe geothermie).

Grootschalige energieprojecten hebben vaak een grotere (ruimtelijke) impact. De gemeente wil daarom vooraf voorwaarden gaan stellen aan eventuele realisatie hiervan. Deze voorwaarden kunnen bijvoorbeeld ruimtelijk van aard zijn (waar kan een project wel of niet), maar ook financieel (wie en hoe wordt er geprofiteerd van een project). Het procesvoorstel voor grootschalige opwek heeft als doel om de kaders te stellen waarbinnen grootschalige opwek mogelijk is. Net als bij het opstellen van het warmteplan staat participatie van inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen centraal bij het opstellen van deze kaders.

Vanwege de grotere impact op de maatschappij heeft het college besloten om geen vergunningen af te geven voor grootschalige energieprojecten totdat de raad het afwegingskader voor grootschalige energie heeft vastgesteld. Naar verwachting betekent dit dat initiatieven voor grootschalige energie pas vanaf 2021 een vergunningaanvraag kunnen indienen.

Communicatie

De energietransitie gaat de gehele samenleving aan. Om die reden willen we vanaf het begin bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisatie en de raad betrekken bij dit proces.

Deze raadsinformatiebrief wordt gedeeld met bewoners, ondernemers en anderen die mee hebben gedacht over het proces voor het warmteplan en het proces om te komen tot een (ruimtelijk) afwegingskader voor grootschalige energieopwekking.

2. Update verkenning aardgasvrij Schilderskwartier (westelijk deel)

Net als heel Nederland, wordt Woerden aardgasvrij. We nemen samen onze verantwoordelijkheid voor de toekomst. De aarde warmt op en de gaskraan in Groningen gaat dicht. Bovendien willen we niet dat er geboord wordt in Woerden en willen we laten zien dat aardgas niet nodig is. Van het aardgas gaan, kan niet zonder de betrokkenheid van bewoners. Het gaat tenslotte om verandering in hun huis, straat en wijk. We werken daarom met de samenleving aan deze verandering.

Vanuit de ambitie van de gemeente Woerden (klimaatneutraal 2030), woningcorporatie GroenWest

(verduurzaming woningbezit) en netbeheerder Stedin (voorkomen vervanging gasnet) wordt er sinds 2015 in het westelijk deel van het Schilderskwartier verkend wat mogelijke duurzame alternatieven voor aardgas zijn. Het type woningen (jaren 60) lenen zich voor het nemen van maatregelen en acties om energie te besparen en het comfort in de woningen te verbeteren.

Hieronder wordt ingegaan op de subsidie die is aangevraagd voor het westelijk deel van het Schilderskwartier, de afwijzing hier van, de reactie hier op en hoe het vervolg vorm gegeven zal worden. Als laatste wordt er duiding gegeven over waar de stand van zaken in het Schilderskwartier plek krijgt in het proces van het warmteplan.

Subsidie

Tijdens de verkenning naar aardgasvrije mogelijkheden in het Schilderskwartier deed zich de kans voor om een subsidie 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijk' aan te vragen. De subsidieaanvraag kwam dwars door het proces in de wijk heen, doch bood een financiële kans waaraan niet voorbij gegaan kon worden. De brief van de aanvraag subsidie proeftuin aardgasvrije wijken Schilderskwartier (westelijk deel) (18U.13171), de aanvullende brief over de proeftuin t.b.v. aardgasvrije wijk Schilderskwartier (18.013801) en de bekendmaking selectie Programma Aardgasvrije Wijken (18.020439) vindt u in de bijlagen. Ook verwijzen wij u naar de eerdere raadsbrieven over de subsidieaanvraag alternatieve warmtevoorziening Schilderskwartier (westelijk deel) ([18r.00437](#)) en de raadsinformatiebrief Besluitvormingsproces alternatieve warmtevoorziening Schilderskwartier ([18r.00432](#)).

Waarom aangevraagd

De subsidie is aangevraagd om de overstap naar all-electric uitvoerbaar en betaalbaar te maken. Het geld van deze subsidie was bedoeld voor de inwoners. Met het geld kon de onrendabele top gefinancierd worden. Zo hadden we gehoopt om de mensen die stappen willen zetten te kunnen ondersteunen.

Waarom afgewezen

Op 27 september werd bekend dat er geen subsidie komt. Mondeling was de terugkoppeling van het ministerie van BZK dat de selectie is gedaan op basis van geografische indeling en variatie in aanpak en techniek. Per brief (18.020439) heeft het ministerie nog een aanvullende, algemene toelichting gegeven. Op 19 oktober 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het Rijk en de gemeente. Stedin en GroenWest waren hier als medeaanvrager ook bij aanwezig. Het rijk gaf als aanvullende redenen aan dat Schilderskwartier niet gehonoreerd is omdat met het aangevraagde bedrag (ca 5 miljoen) niet de gehele wijk van het aardgas af kan en de onrendabele top van 20.000 euro per woning hoger is dan het door het rijk gestelde maximum van 15.000 euro per woning.

Hoe gaat de verkenning naar aardgasvrij nu door

Dat de subsidie er niet is betekent niet dat onrendabele kosten nu op het bordje van inwoners komen. Doorgaan betekent doorgaan met de verkenning naar uitvoerbare en betaalbare alternatieven voor aardgas en bewoners ondersteunen bij het zetten van stappen naar een duurzame woning. Nu de subsidie is afgewezen is het all-electric maken van de wijk met de huidige technieken nog niet betaalbaar. We bekijken wat een passende weg is om op door te gaan. Dit doen we samen met inwoners. Het gaat tenslotte om hun huis, straat en wijk. Op 30 oktober is er een wijkbijeenkomst over de verkenning naar aardgasvrij geweest. Meer over deze avond leest u hieronder. De gemeente wil haar bijdrage leveren door te kijken waar we tegemoet kunnen komen en kunnen ondersteunen in wat de inwoners nodig hebben om stappen te nemen. De gemeente gaat door met het zoeken naar uitvoerbare en betaalbare alternatieven, mogelijke subsidies en financieringsconstructies. Een besluit over hét betaalbare en haalbare alternatief kan nu niet worden gemaakt. Woningcorporatie GroenWest gaat ook door met het verduurzamen van haar huurwoningen in de wijk. Haar tempo zal veranderen en de overgang naar aardgasvrij zal meer stap voor stap worden gemaakt.

Inwonersbijeenkomst Schilderskwartier 30 oktober 2018

Samen met bewoners wordt er gekeken wat een passende weg is om op door te gaan. Het gaat tenslotte om hun huis, straat en wijk. Hiervoor zijn bewoners van de wijk uitgenodigd voor een wijkbijeenkomst op 30 oktober 2018 over de verkenning naar een aardgasvrije wijk.

Opzet van de avond

De avond startte plenair onder leiding van een dagvoorzitter. Er waren zo'n 160 mensen aanwezig. Wethouder Tymon de Weger gaf een toelichting op de stand van zaken waarbij onder andere de ambitie 2030, de subsidieaanvraag en de gegeven energieadviezen aan bod kwamen. Er was ruimte voor vragen. Na de pauze gingen bewoners uiteen in twaalf groepen. Hierbij waren nog ongeveer 120 aanwezigen. Onder leiding van een gespreksleider werd verkend hoe bewoners aankijken tegen de ambitie om het

Schilderskwartier aardgasvrij te maken, wat ze zelf (eventueel) zouden willen doen om energie te besparen of van het aardgas af te gaan en waar ze tegenaan lopen. De sessies waren nadrukkelijk bedoeld om informatie over de wensen van de inwoners op te halen, zonder daar de discussie over aan te gaan.

Hoe was de sfeer

Bij het plenaire deel waren er de nodige kritische vragen. De wethouder maakte duidelijk dat er geen sprake was van dwang, niemand op kosten zou worden gejaagd en bewoners niet tegen hun zin van het aardgasnet worden gehaald. Dat nam veel onrust weg. De wethouder deed ook de toezegging om de route via waterstof, die de laatste tijd leeft bij sommige bewoners, te laten onderzoeken. Na de plenaire sessie verlieten 40 mensen de bijeenkomst. Zij zijn opgevangen en gevraagd om een reactieformulier in te vullen. Bij de groepssessies die volgden hing een positieve, constructieve sfeer.

Wat leeft er bij inwoners

Bij een plenaire peiling stak niemand zijn hand op bij de vraag wie er vanwege het klimaat van het gas af wil en een 'koplopersrol' wil nemen. Tijdens de groepsgesprekken bleek wel dat veel mensen de noodzaak zien en ook stappen willen nemen. Dit laat zien hoe belangrijk het is om persoonlijk het gesprek aan te gaan. Er was teleurstelling over de afwijzing van de subsidie, omdat sommigen met de subsidie echt klaar stonden om stappen te nemen. Andere bewoners gaven aan dat het tempo zonder subsidie gewaardeerd wordt, omdat het tijd geeft na te denken over maatregelen en om deze eventuele stap voor stap te nemen. Het bleek dat veel van de aanwezigen welwillend zijn, maar graag meer geïnformeerd willen worden over welke stappen ze kunnen zetten om energie te besparen en van het aardgas af te gaan. Ook willen ze logischerwijs weten welke prijskaartjes er aan hangen en of er financieringsvormen komen. Veel bewoners willen wel maar weten niet waar ze moeten beginnen. Of ze hebben al stappen gezet, maar weten niet hoe ze daar een vervolg aan kunnen geven. Sommige oudere bewoners gaven aan dat ze te oud zijn om nog te gaan investeren. Ook werd door sommigen om regie van de gemeente gevraagd omdat ze bang waren desinvesteringen te doen als ze zelf stappen nemen die later nutteloos bleken omdat de wijk collectief wordt aangepakt. Er bleek bij een aantal bewoners ook behoefte aan meer onderlinge uitwisseling van informatie over energie besparen en mogelijkheden tot gezamenlijk inkopen. Er waren ook bewoners die aangaven niet van het gas af te willen. Men was over het algemeen positief over de bewonersavond.

Vervolg

De gemeente wil bijdragen door inwoners te ondersteunen in wat zij willen. Met de input van de avond kan hier gericht aan gewerkt worden. Iedereen is gevraagd een reactieformulier in te vullen. Ruim de helft van de mensen uit de groepen gaf aan maatregelen te willen nemen. Isoleren, zonnepanelen en elektrisch koken wordt hierbij veel genoemd. Kosten, financierbaarheid en het ontbreken van kennis komen vaak terug als reden waarom men (nog) geen stappen zet. Een deel van de mensen die stappen wil nemen wil actief betrokken zijn en meedenken. Een aantal heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in het opstarten van een collectief om samen energiebesparing/ duurzame energie te realiseren.

Met deze input kunnen we concluderen dat we al op de goede weg zitten door op zoek te zijn naar betaalbare alternatieven, subsidies en financieringsconstructies. Daarnaast kunnen we nu gaan kijken hoe we ondersteuning van inwoners vorm kunnen geven.

Financiën:

In de begroting van 2019 is ruimte opgenomen voor de regionale energiestrategie, voor het proces om te komen tot een warmteplan, voor het proces om te komen tot een afwegingskader voor grootschalige energieopwekking en voor het voortzetten van de verkenning van alternatieven voor aardgas in het Schilderskwartier.

Vervolg:

1.A. Regionale ontwikkelingen:

U ontvangt op korte termijn de regionale energie analyse en een raadsvoorstel voor deelname aan de RES-U10. Het college zal de raad hier uitgebreid over informeren en spreken.

1 B. Ontwikkelingen in Woerden:

- Wethouder de Weger stelt voor aan de agendacommissie om de raadsinformatiebrief energietransitie, met het procesvoorstel warmteplan en het procesvoorstel grootschalige energieopwekking, tijdens een

beeldvormende avond aan de raad toe te lichten.

- Begin 2019 ontvangt u een raadsvoorstel met het procesvoorstel voor het warmteplan en het procesvoorstel om te komen tot een afwegingskader voor grootschalige energieopwekking in Woerden.

Bijlagen:

- Aanvraag subsidie proeftuin aardgasvrije wijken Schilderskwartier (westelijk deel) (18U.13171),
- Proeftuin t.b.v. aardgasvrije wijk Schilderskwartier (18.013801)
- Bekendmaking selectie Programma Aardgasvrije Wijken (18.020439)

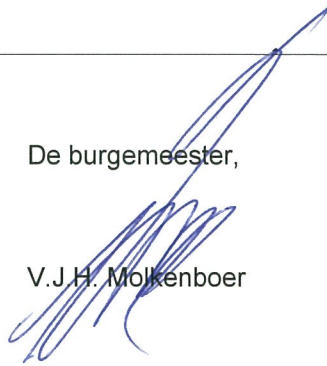
De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

gemeente
WOERDEN

De heer / mevrouw
paw@minbzk.nl

De Bleek 10
3447 GV Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp: Aanvraag proeftuin aardgasvrije wijken

Uw Kenmerk: 2018-0000166637

Uw brief van: 3 april 2018
geregistreerd onder nr.:

Datum 28 juni 2018

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeld door:

Verz.

18U.13171

8935 / F. van Zandbrink

Geachte heer / mevrouw,

Op 3 april ontving het college uw brief met de oproep om te starten met het aardgasvrij maken van bestaande wijken. Het rijk stelt 85 miljoen euro beschikbaar voor gemeenten die in 2018 al kunnen starten. Vanuit een gezamenlijke ambitie en opgave zijn gemeente Woerden, Stedin en woningbouwcorporatie GroenWest al in 2016 gestart met een verkenning naar een aardgasvrije toekomst voor een bestaande wijk. Dit vanuit een visie dat de organisaties een andere rol moeten gaan spelen om naar een CO2-neutrale toekomst voor Nederland te komen. In het Schilderskwartier doen we hier al enkele jaren aan den lijve ervaring mee op. Wij presenteren dan ook met trots het bijgevoegd, door het college geaccordeerd, uitvoeringsplan Aardgasvrije wijk Schilderskwartier. Hierin kunt u lezen dat in 2018 de fysieke werkzaamheden starten van het aardgasvrij maken van deze wijk. Wij vragen u om in aanmerking te komen als proeftuin voor deze wijk en een decentralisatie-uitkering van € 19.700.000,- als bijdrage. In deze brief volgt een toelichting.

Het uitvoeringsplan heeft ons inziens een aansprekend leertraject te bieden, met name voor gemeenten met de ambitie aardgasvrij te worden met een all-electric oplossing. In 2018 starten in de wijk Schilderskwartier de investeringen om in 2030 de wijk van het aardgas te hebben. Een investeringsbijdrage voor uitvoering van het plan is noodzakelijk om een versnelling in het proces te genereren, bewoners zekerheid te geven over hun toekomstige woonlasten en een organisatie en aanpak door te zetten waarmee systematisch wordt geëxperimenteerd, geleerd en kennis verspreid. Een subsidietoezegging zal duidelijkheid geven aan alle stakeholders om door te kunnen met de investeringen. Bovendien zal de subsidietoezegging een positief effect hebben op het besluit dat de gemeenteraad eind dit jaar gaat nemen: is all-electric een uitvoerbaar en betaalbaar alternatief voor aardgas voor alle bewoners in deze wijk.

Op alle leveringen en overeenkomsten zijn onze algemene inkoopvoorwaarden van toepassing (www.woerden.nl)

Vooruitlopend op wetgeving wordt de raad gevraagd een besluit te nemen, om bewoners nu al zekerheid te kunnen bieden over het alternatief voor aardgas in deze wijk. Het besluit wordt verankerd in het warmteplan.

Met all-electric als voorkeursoplossing wordt niet voor een makkelijke weg gekozen. Het vraagt vele individuele keuzes om te laten slagen. Op wijkniveau zijn er nog weinig concrete casussen en dus weinig ervaring. Het is wel een weg die voor veel wijken in Nederland de enig mogelijke route zal zijn. Door de lat hoog te leggen, door veel te investeren in participatie van wijkbewoners, door alle stakeholders tijdig en grondig te betrekken en door gezamenlijk pionieren voorop te stellen, verwachten we een proeftuin met hoge voorbeeldwerking. Het Schilderskwartier is hiervoor de perfecte wijk: een wijk waarvan er velen zijn in Nederland. Het is een typische jaren 60-70 wijk met sociale huurwoningen en koopwoningen die bestaan uit rijtjeshuizen, appartementen, tweekappers en vrijstaande woningen. Door in te zetten op zowel koop als huur, komt voor beide kennis beschikbaar voor andere wijken in Nederland. Het aanpakgebied in de wijk telt ruim 900 woningen. Door het grote aantal koopwoningen, bijna 600, is sprake van een bijzondere uitdaging. De leereffecten in het uitvoeringsplan hebben vooral betrekking op de totstandbrenging van een versnelling in de relevante processen, producten en diensten. Zoals een versneld aanbod dat aansluit bij woonwensen van bewoners, een versneld inzicht in prijsdaling door slimme lokale uitvoeringsprocessen, een versneld inzicht in toekomst-klare netverzwaringen en het versneld ontwikkelen van financieringsconstructies. Ook willen we leren over de juiste ondersteuningsmogelijkheden richting de bewoners en over de samenwerking tussen marktpartijen en de netbeheerder.

De aanpak voor het aardgasvrij maken van het Schilderskwartier is drie jaar geleden geïnitieerd. Toen al waren de gemeente, GroenWest en Stedin zich ervan bewust dat verandering noodzakelijk was. In 2014 heeft de voltallige gemeenteraad van Woerden zich uitgesproken om in 2030 klimaatneutraal en aardgasvrij te zijn. De VNG heeft de gemeente Woerden in de afgelopen jaren als één van de voorlopers bestempeld en de gemeente ondersteund vanuit het programma Innovatieve Aanpakken. De gemeente Woerden hoort dan ook tot een beperkt aantal gemeenten die in fase drie van dit VNG-programma is beland en ontvangt wederom een financiële incentive om verder te gaan. Bij de beslissing hierover geeft de VNG aan: [citaat] *“De aanpak gaat ver. Het gaat als een van de eerste het lastige verhaal aan over aardgasvrij en heeft ondanks het ontbreken van wettelijke kaders al wel oplossingen bedacht. De aanpak is actief in het uitzoeken van financiële oplossingen en trekt goed op met externe partijen.....”* Dat de omgang met bewoners in deze transitieopgave een zeer belangrijk leerdoel van de aanpak is, en blijft, is een cruciaal uitgangspunt van de aanpak die ook door de VNG gesteund wordt.

In een open proces met alle betrokkenen wordt onderzocht hoe het Schilderskwartier integraal een toekomstbestendige wijk kan worden met een duurzaam alternatief voor aardgas. Het aardgasvrij maken van woningen en utiliteitsgebouwen is voor eenieder een mooie kans om de wijk op termijn verder te versterken. Door in de nabije toekomst te investeren in groen, infrastructuur, levensloopbestendig wonen en een duurzame openbare ruimte ontstaat een complete aanpak en is 'werk met werk' maken mogelijk. Kennisdeling en transparantie is vanaf het begin van het traject belangrijk geweest. De wethouder en kerngroepleden zijn regelmatig uitgenodigd om deel te nemen aan symposia, zoals bij VNG, de samenwerkende Utrechtse gemeenten U10, HIER verwarmt en een door Stedin georganiseerde sessie bij de Tweede Kamer. De gemeente Woerden heeft in maart 2017 de GreenDeal aardgasvrije wijken getekend en heeft actief deelgenomen aan het kennisdelingstraject. Veel gemeenten zijn al in Woerden op bezoek geweest om ervaring op te doen, vooral in het laten ontstaan van bewonersparticipatie. Graag blijven we onze ervaringen met de Nederlandse gemeenten delen en halen we kennis op vanuit andere voorbeelden van de wijkaanpak.

In de bijlage treft u het document aan met de gevraagde gegevens en het door ons college geaccordeerde uitvoeringsplan. Wij realiseren ons dat het gevraagde budget fors is. We tonen in dit document ook dat dit een realistische inschatting is van wat het kost een wijk te transformeren naar all-electric. Aangezien we al jaren met alle stakeholders bezig zijn, hebben we al meerdere verdiepingsslagen achter de rug op de kostenramingen. In het verkleinen van het plangebied zien we geen oplossing. We communiceren al 2 jaar met alle bewoners over de aardgasvrije wijk. Tevens zou dan slechts een deel van de gasnetvervanging voorkomen worden. We willen als gemeente onze rol pakken en de uitdaging van de proeftuin aan gaan. Wel merken we op dat niemand in de toekomst kan kijken en dat (grote) tegenvallers niet bij de gemeente, GroenWest of de bewoners mogen komen te liggen. Een toelichting op de risico's treft u in paragraaf 2.3 van het uitvoeringsplan aan. We gaan hierover graag met u in gesprek.

Wij vertrouwen erop dat deze unieke aanpak past in uw criteria en kan rekenen op financiële ondersteuning. Hiermee kan de onrendabele top voor de bewoners worden gecompenseerd. Dit draagt bij aan de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van de realisatie van de aardgasvrije wijk Schilderskwartier.

Graag zouden we door u uitgenodigd worden om het uitvoeringsplan nader te komen toelichten.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Melkenboer

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Jkvr. Drs. K.H. Ollongren
T.a.v. J. van Dalen
paw@minbzk.nl

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 424108
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

Onderwerp: Nagekomen brief t.b.v. aanvraag proeftuin Schilderskwartier

BTW-nummer
NL0017.21.860.B,02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Uw Kenmerk:

**Uw brief van:
geregistreerd onder nr.:**

Datum: 29 juni 2018

Ons Kenmerk:

Doorkiesnummer/Behandeld door:
8935 / F. van Zandbrink

Verz.

18U-

Geachte heer van Dalen,

Na telefonisch overleg met uw ministerie doen wij u deze aanvullende brief toekomen, behorende bij onze brief d.d. 28 juni, kenmerk 18U.13171. Wij melden u daarin reeds dat we ons realiseren dat het gevraagde budget van € 19,7 mln. fors is. Dit betreft het totale bedrag nodig om een wijk met ca 900 woningen te transformeren naar all-electric. In het uitvoeringsplan is een uitgebreide toelichting gegeven op onze aanpak en hoe wij tot het bedrag zijn gekomen. In dit plan leest u ook dat we verwachten de transformatie binnen 12 jaar te realiseren, met een daarbij horende tijdsplanning.

Aanvullend daarop kunnen wij meedelen, dat wij met een eerste tranche van € 4,925.000 vanuit de subsidieregeling 2018 een betekenisvolle start kunnen maken met de wijkaanpak conform het uitvoeringsplan. De consequentie hiervan is wel dat de wijkaanpak wordt belast met onzekerheid over de voorwaarden van de betaalbaarheid voor de bewoners en de woningcorporatie voor het alternatief voor gas. Immers uiterlijk 2030 zal netbeheerder Stedin het gasnet in de wijk afsluiten. Wij gaan daarom graag nader met u in gesprek om tot een commitment te komen van de Rijksoverheid om conform het door ons ingediende uitvoeringsplan de gehele wijk Schilderskwartier West uiteindelijk in 2030 gasloos te krijgen

Met vriendelijke groet,
Het College van Burgemeester en Wethouders,

Drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA
Gemeentesecretaris

V.J.H. Molkenboer
Burgemeester

18.020439

Registratiedatum: 04/10/2018
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

RBP

04 OKT, 2018

Het college van burgemeester en wethouders
In afschrift aan de gemeentesecretaris

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: B&W/m. v. Kruisbergen
B.V.O.:

DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken
Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.100aardgasvrijewijken.nl

Contactpersoon
Via: paw@minbzk.nl

Kenmerk
2018-0000789805

Uw kenmerk

Datum

- 2 OKT 2018

Betreft

Bekendmaking selectie Programma Aardgasvrije Wijken

Geacht college,

U heeft een aanvraag ingediend voor een decentralisatie-uitkering voor een grootschalige proeftuin in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken in uw gemeente. Een adviescommissie, die bestaat uit programmapartners, stakeholders en deskundigen, heeft zich afgelopen zomer gebogen over de 75 aanvragen die zijn ingediend. Onlangs heeft de commissie aan mij advies uitgebracht.

Helaas moet ik u mededelen dat ik op basis van het unanieme advies van de commissie heb besloten uw gemeente niet te selecteren voor een grootschalige proeftuin met een aardgasvrije wijk.

Alle ingediende aanvragen zijn in de eerste plaats beoordeeld op de kwaliteit van het plan, onder meer met de volgende criteria: spoedige realisatie, bestuurlijke steun in de gemeente, betrokkenheid en draagvlak bij burgers en bedrijven en andere stakeholders, de technische en financiële onderbouwing van het uitvoeringsplan en de gevraagde rijksbijdrage, ook in relatie tot het aantal gebouwen. Vervolgens is een nadere selectie gemaakt gericht op een zo goed en zo breed mogelijk leereffect.

In deze fase is gekeken naar voldoende regionale spreiding, met als uitgangspunt minimaal één proeftuin per provincie. Ook is gelet op voldoende variatie in techniek en aanpak. Tevens is rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over koop- en huurwoningen en andere (utiliteits-) gebouwen, voldoende diversiteit in gemeentegrootte en een mix van stedelijk en landelijk gebied. Voor zover mogelijk is ook gekeken naar de wijze waarop het aardgasvrij maken van de wijk is verbonden met andere opgaven in de wijk. Vanzelfsprekend is bij de selectie tenslotte rekening gehouden met de toezeggingen aan de vier gemeenten in Groningen en aan Rotterdam met betrekking tot een wijk in Rotterdam-Zuid. Met de huidige selectie is geborgd dat het met de proeftuinen beoogde leereffect maximaal wordt bereikt.

DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

Kenmerk
2018-0000789805

Ik hecht eraan om uw gemeente in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de ervaringen die worden opgedaan binnen de proeftuinen. Graag maakt het team van het Programma Aardgasvrije Wijken, indien gewenst, een afspraak met u om te bespreken op welke wijze verdere betrokkenheid vorm kan krijgen, zoals via deelname aan het Kennis- en Leerprogramma.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Namens deze,

Chris Kuijpers
Directeur-generaal Bestuur Ruimte en Wonen